

บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนจากสื่อละครโทรทัศน์ไทย

STATUS OF FAT FEMALE CHARACTERS ON THAI TELEVISION DRAMAS

ชญานันท์ วงษ์ศรีแก้ว. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

อานิก ทวีชาชาติ. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

Chayanun Wongsrikaew. College of Communication Arts. Rangsit University.

Anick Thavichachart. College of Communication Arts. Rangsit University.

Email: Deuace@gmail.com

Received: 20 April 2021 ; Revised: 25 June 2021 ; Accepted: 22 October 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมุ่งเน้นในการวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวละครรูปร่างอ้วนว่ามีอิทธิพลอย่างไรต่อบทละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ออกอากาศในปีพ.ศ. 2553 - 2560 ดังนี้ 1) สาวใช้ไฮเทค (2553) 2) คมพยาบาท (2557) 3) น้ำเซาะทราย (2560) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับรูปลักษณ์และแนวคิดเรื่องความภาคภูมิใจในตนเองมาเป็นแนวทางในการศึกษาและสนับสนุนผลการวิเคราะห์ รวมถึงได้นำทฤษฎีองค์ประกอบของละครโทรทัศน์และทฤษฎีการสร้างตัวละครมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรคบทละครโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ละครโทรทัศน์ไทยที่มีตัวละครรูปร่างอ้วนสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ 1) โครงเรื่องที่พบเห็นได้มากที่สุดคือ ดราม่า (Drama) และโรแมนติก-คอมเมดี้ (Romantic-Comedy) ในแต่ละเรื่องนั้นมีการเรียงลำดับเรื่องราวที่ค่อนข้างชัดเจน

2) บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนพบเห็นได้มากที่สุดเป็นตัวละครที่มีจิตใจดี และอีกหนึ่งบุคลิกลักษณะที่มีความตรงกันข้ามคือช่างประจบสอพลอ ปากร้าย แต่ทั้งสองอุปนิสัยจะเห็นได้ว่าตัวละครรูปร่างอ้วนมักจะไม่มีความรู้เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นคนยากจน พื้นเพมาจากต่างจังหวัดเข้ามาประกอบอาชีพใช้แรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนรับใช้หรือภารโรงที่มีสถานภาพด้อยกว่าตัวละครหลัก ในส่วนของความสัมพันธ์ของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนที่มีต่อตัวละครหลักนั้นมักทำหน้าที่มีบทบาทรองคอยสนับสนุนและส่งเสริมผลักดันให้ตัวละครหลักได้ดำเนินเรื่องไป

3) ความสำคัญของการปรากฏตัวของตัวละครรูปร่างอ้วนจึงมีเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของบทละครให้เบาลง คอยสร้างสีสันให้กับเนื้อเรื่องได้มีความสนุกสนาน มุกตลกเบาสมองสอดแทรกเข้าไปด้วย

4) บทบาทการแสดงของตัวละครรูปร่างอ้วน พบว่าเนื่องจากการที่ตัวละครรูปร่างอ้วนไม่เคยได้รับบทบาทหลักในการดำเนินเรื่อง อาจทำให้ผู้ชมพอคุนหน้าคุนตาคันนักแสดงอยู่บ้างแต่ก็มักเกิดขึ้นจากการรับบทบาทเดิมอย่างต่อเนื่อง แต่จะไม่ได้รับภาพจำที่ดีเฉกเช่นนักแสดงผู้ได้รับบทบาทหลัก ที่มีรูปร่างหน้าตาตรงตามอุดมคติของสังคม

คำสำคัญ: หญิงอ้วน, ละครโทรทัศน์ไทย

Abstract

This research is textual and content analysis that emphasizes the influence of fat characters. The creator has chosen the popular television dramas that on air during 2010-2017 which are 1) Hi-tech Housekeeper (2010) 2) Vengeful (2014) 3) Whisper of the Sea (2017) that use appearance and self-satisfied concept as study guidelines and to support the results. Along with television drama elements and character creation theories to create the screenwriting.

From the results found that Thai dramas with fat characters can be divided to 4 matters which are

1) Fat characters mostly found in Drama and Romantic-Comedy categories and each of the drama has arranged in a clear order.

2) The roles of fat characters found as the good-hearted characters and on the contrary, flattering and bad-mouthing kind. However, both habits show that fat characters don't have much knowledge because they're poor and came from out of town to become a labor in Bangkok. They mostly work as a housekeeper or janitor which inferior comparing to the main character. For the relationship part, fat characters tend to support the main character in order to carry on with the story.

3) The importance of fat characters are to relieve the stress, brighten up the story and as well as their lighthearted jokes.

4) Fat characters rarely get the main roles, the audience may feel familiar with the actors/actresses but they seem to get the same old roles and get recognized poorly comparing to the main character that fits the beauty standard.

Keywords: Fat female, Thai Television Dramas

บทนำ

ค่านิยมของสังคมในยุคปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับเรือนร่างที่เหมาะสมของผู้คน แม้ว่าจะมีงานวิจัยทางการแพทย์ที่กล่าวถึงผลกระทบที่มีต่อคนอ้วนจากคนในสังคมไม่มากนัก แต่สังคมโดยทั่วไปต่างให้การยอมรับบุคคลที่มีรูปร่างผอมบาง โดยเฉพาะผู้หญิงที่มักจะถูกคาดหวังเรื่องรูปลักษณ์ภายนอกมากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงขาดความมั่นใจในตนเองถ้าหากมีน้ำหนักเกินมาตรฐาน และมีรูปลักษณ์ภายนอกที่ไม่สมส่วน ต้องพยายามปรับปรุงตัวตามมาตรฐานที่สังคมมอบให้อย่างไม่มีความหลีกเลี่ยง (จุฬาลักษณ์ อกภัยรัตน์, 2549)

Silvestein, Perdue และ Kelly, 1996, as cited in Myers & Biocca, 1992 (อ้างถึงในกรรณิการ์ ชื่นชุมผล, 2549) เสนอว่าสื่อเป็นตัวกำหนดสรีระของผู้หญิงให้มีความผอมบางมากขึ้น ตามอุดมคติของสังคม ไม่ว่าจะเป็นนักแสดง นางแบบมักถูกนำเสนอในสื่อโทรทัศน์ถึงรูปร่างที่ผอมบาง สมส่วน รวมถึงหน้าตาที่สวยงาม และสื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยและสามารถเข้าถึงผู้ชมได้มากที่สุดขณะนี้ไม่พ้นสื่อละครโทรทัศน์ ที่ซึ่งเต็มไปด้วยนักแสดงรูปร่างสมส่วนตรงตามอุดมคติของสังคมไหลผ่านหน้าจอโทรทัศน์ให้แก่ผู้ชมจากประเด็นดังกล่าวพบว่าภาพลักษณ์ของคนในอุดมคติของสังคมไทยจะไม่นิยมบุคคลที่มีรูปร่างอ้วน โดยทัศนคติส่วนมากที่มองว่าความอ้วนนั้นเกิดจากการไม่ดูแลตนเอง กินจุและไม่ออกกำลังกาย ปล่อยให้ร่างกายปล่อยปละละเลยต่อรูปร่าง เมื่อบุคคลที่มีรูปร่างอ้วนปรากฏอยู่ในละครโทรทัศน์ไทยจึงมักได้รับบทบาทรอง ภาพลักษณ์ตลกไปกษา โดยส่วนมากจะค่อนข้างไม่มีความรู้ไม่ทันคน ถ้าได้รับบทบาทเป็น

ตัวละครที่มีความร้ายกาจก็จะไม่มีความน่ากลัว ทั้งนี้เพื่อสร้างเสียงหัวเราะและเพิ่มอรรถรสในการรับชมละคร นอกจากนี้ยังปฏิเสธไม่ได้ว่าตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนได้เข้ามามีบทบาทเพื่อขับความโดดเด่นให้กับตัวละครหลักที่มีหน้าตาหล่อเหลาสวยงาม รูปร่างสมส่วนตรงตามอุดมคติของคนในสังคม เปรียบเสมือนเป็นข้อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความผอมและความอ้วน ในขณะที่ละครโทรทัศน์บางเรื่องจะมีตัวละครรูปร่างอ้วนในการสร้างสีสันเรียกเสียงหัวเราะให้กับเรื่องราว เพื่อผ่อนคลายเนื้อเรื่องของละครที่ตั้งเครียดให้เบาลง ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต่อทฤษฎีวิเคราะห์บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนจากสื่อละครโทรทัศน์ไทยเพื่อศึกษาบริบทต่าง ๆ ที่ภาพลักษณ์ของความอ้วนได้มีอิทธิพลต่อผู้ชมในสังคมไทย

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนที่ถูกนำเสนอผ่านละครโทรทัศน์ภายในประเทศไทย โดยคำจำกัดความของคำว่า “อ้วน” นั้นหมายถึงบุคคลที่มีรูปร่างไม่สมส่วน มีน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน ไม่ตรงตามเรือนร่างในอุดมคติของคนในสังคมซึ่งตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีรูปร่างสมส่วนหรือบดละครโทรทัศน์ได้กล่าวถึงตัวละครที่มีรูปร่างสมส่วน น้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน กล่าวแก่นั่นคือกระชับ มีเรือนร่างที่ตรงตามอุดมคติของคนในสังคม

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้

1. ทฤษฎีเรื่ององค์ประกอบของละครโทรทัศน์ โดยทั่วไปเค้าโครงเรื่องเริ่มจาก (Theme) สาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งปรากฏอยู่ในประโยคเดียว เช่น ความอิจฉาริษยา ทำให้เรื่องราวได้ดำเนินต่อไปต่อไป โดยองค์ประกอบของโทรทัศน์สามารถจำแนกออกได้เป็น 8 ข้อ การเปิดเรื่อง (Exposition), แก่นเรื่อง (Theme), ความขัดแย้ง (Conflict), ตัวละคร (Character), บทสนทนา (Dialogue), ฉาก (Setting), จุดยืนของผู้เล่า (Point of View) และบทเพลงประกอบ (Original Soundtrack)
2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปลักษณ์ (Body Image) คือความรู้ที่รับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับร่างกาย น้ำหนัก และรูปร่างของตนเอง รวมทั้งทัศนคติต่อบุคลิกภาพความสามารถของตนเอง เป็นการเรียนรู้ส่วนตัว เกิดจากการเรียนรู้ผ่านค่านิยมทางสังคม เป็นการแสดงความรู้สึกรูปร่างหน้าตา ดังนั้น การประเมินของแต่ละคนว่าน่าพึงพอใจหรือไม่ จึงไม่จำเป็นจะต้องมีรูปลักษณ์ตามอุดมคติของสังคมไทยเสมอไป แต่อยู่กับความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของบุคคลนั้น
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นผู้วางรากฐานจิตวิทยามนุษยนิยม มีแนวคิดที่มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลา ความต้องการของมนุษย์นั้นมีลำดับขั้นตอนก่อนหลัง มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังนี้ ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs), ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs), ความต้องการทางสังคม (Social Needs), ความต้องการภาคภูมิใจ (Esteem Needs) และความต้องการสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs)
4. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริโภค (Customer Behavior) เป็นการกระทำโดยมนุษย์ที่แสดงออกโดยไม่รู้ตัว การกระทำหรือการแสดงออกโดยธรรมชาติของมนุษย์สามารถส่งผลต่ออิทธิพลทางการตลาดได้ Foxall & Sigurdsson, 2013 (อ้างถึงใน ณัฐนิชา พิพิธวณิชการ, 2562) ทั้งนี้การกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค อันประกอบไปด้วยปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ทางสังคม ทางส่วนบุคคล และทางจิตวิทยา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างละครโทรทัศน์แบบเฉพาะเจาะจงที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมบทละครโทรทัศน์ทั้ง 3 เรื่องที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนนั้นได้แก่

- 1) ละครโทรทัศน์เรื่อง สาวใช้ไฮเทค (2553)
- 2) ละครโทรทัศน์เรื่อง คมพยาบาท (2557)
- 3) ละครโทรทัศน์เรื่อง น้ำเซาะทราย (2560)

ละครโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกมานี้ล้วนมีตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนอยู่ในเรื่อง และทั้ง 3 เรื่องนี้เป็นละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายภายในประเทศไทยออกอากาศในปีพ.ศ. 2553 - 2560 เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนได้แก่ 1. บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วน 2. สถานภาพทางสังคมของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วน 3. ความสัมพันธ์ของตัวละครรูปร่างอ้วนต่อตัวละครหลัก 4. ความสำคัญของการปรากฏตัวของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วน 5. บทบาทการแสดงของตัวละครรูปร่างอ้วนที่มีต่อผู้ชม

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนจากสื่อละครโทรทัศน์ไทยทั้ง 3 เรื่อง โดยผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง และแนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค นำมาแบ่งประเด็นการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 5 ส่วนด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์ที่พบเห็นได้มากที่สุดคือเป็นตัวละครที่มีจิตใจดี ซื่อสัตย์ แต่จะไม่ค่อยมีความรู้มากนัก เพราะไม่ได้รับการศึกษา ได้แก่ตัวละครรูปร่างอ้วนจากละครเรื่องสาวใช้ไฮเทคและน้ำเซาะทราย อีกบทบาทหนึ่งสิ่งที่คุณคล้ายคลึงกับบทบาทที่กล่าวมาข้างต้นคือ จะไม่ได้รับการศึกษาและไม่ค่อยมีความรู้แต่จะมีอุปนิสัยตรงกันข้ามคือ ปากจัด ไม่ยอมคน ช่างประจบสอพลอ

2. สถานภาพทางสังคม ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์นั้นไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ทุกคนล้วนเป็นยากจน ไม่ได้รับการศึกษาและมีพื้นเพมาจากต่างจังหวัดจึงเข้ามาประกอบอาชีพใช้แรงงาน เช่น คนรับใช้ในบ้านคนมีฐานะ เป็นภารโรงตามสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์กับตัวละครหลักของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนนั้นมีความใกล้ชิดกับตัวละครหลักต่างกันในละครโทรทัศน์เรื่องสาวใช้ไฮเทค (2553) และละครโทรทัศน์เรื่องน้ำเซาะทราย (2560) จะได้รับบทบาทที่มีความสัมพันธ์ด้านบวกกับตัวละครหลัก คอยส่งเสริมเป็นที่ปรึกษา เผยให้รู้ความจริง ผลักดันทำให้ตัวละครหลักดำเนินเรื่องต่อไปได้แต่ในละครโทรทัศน์เรื่องคมพยาบาท (2557) กลับมีความสัมพันธ์ในด้านลบกับตัวละครหลัก ไม่ส่งเสริมแต่คอยถากถางพุดจาให้ร้ายกับตัวละครหลัก ส่งผลให้ตัวละครหลักเผยด้านลบออกมาและทำให้ตัวละครหลักทำหน้าที่ดำเนินเรื่องต่อไปได้เช่นเดียวกัน

4. ความสำคัญของการปรากฏตัวของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วน การปรากฏตัวของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนมักส่งผลอย่างมากกับตัวละครหลัก เพราะคอยส่งเสริมและผลักดันตัวละครหลักอยู่เสมอ ทำให้ตัวละครหลักได้ล่วงรู้ความลับที่ตนไม่รู้ คอยเปิดเผยความจริงต่าง ๆ ให้ตัวละครหลักทำหน้าที่ดำเนินเรื่องต่อไป ทั้งนี้ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนถูกสร้างมาเพื่อทำให้น่าสนใจของละครที่เข้มข้น (Drama) เบาบางลง เพื่อไม่ให้ผู้ชมรู้สึกตึงเครียดกับเนื้อหาละครมากเกินไป และสร้างสีสันให้เนื้อเรื่องมีความสนุกสนานแทรกเข้าไปด้วย

5. บทบาทการแสดงของตัวละครรูปร่างอ้วนที่มีต่อผู้ชม จากผลการวิเคราะห์นักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนมักถูกจดจำในชื่อตัวละครที่นักแสดงอ้วนได้รับบทบาทมากกว่าชื่อจริง เนื่องจากไม่ได้เป็นนักแสดงหลักและไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาตามอุดมคติของผู้ชม ถึงแม้จะมีชื่อในและรูปในการให้เครดิตจากละครโทรทัศน์ แต่ด้วยตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนมักได้รับบทบาทที่สร้างสีสันให้กับเนื้อหาของละครโทรทัศน์ ทำให้ผู้ชมพอค้นหน้าค้นตาค้นนักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนอยู่บ้าง และส่งผลให้นักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนมักได้รับบทบาทแบบเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่าวนเวียนไปมา และยังคงได้เห็นผลงานของนักแสดงอ้วนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์แต่ละเรื่อง สามารถสรุปออกมาได้ตามตารางดังนี้

ละครโทรทัศน์	ประเภทของละครโทรทัศน์	ชื่อตัวละคร	บทบาทของตัวละคร		สถานภาพทางสังคม (บทบาทที่ได้รับ)	อิทธิพลของบทบาทตัวละครที่มีผลต่อเนื้อเรื่อง	การให้เครดิตนักแสดง
			บทบาทหลัก	บทประ			
สาวใช้ไฮเทค	Romantic Comedy	อ้วน	☐	☐	คนใช้	☐	☐
คนพยาน	Drama	ทวน	☐	☐	คนใช้	☐	☐
น้ำเซาะทราย	Drama	สนศรี	☐	☐	ภรรยา	☐	☐

จากตาราง พบว่าบทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์แต่ละเรื่องล้วนเป็นตัวละครที่มีบทบาทรอง คอยช่วงส่งเสริมตัวละครหลักทั้งในเรื่องของภาพลักษณ์ด้วยเหตุผลที่ว่าตัวละครอ้วนนั้นมีรูปร่างไม่ตรงตามอุดมคติของคนในสังคม ในขณะที่เดียวกันตัวละครหลักที่มีรูปร่างผอมบาง สมส่วน การมีอยู่ของตัวละครอ้วนนั้นจึงสร้างความโดดเด่นให้ตัวละครหลักชัดเจนขึ้น

ในขณะที่เดียวกันสถานภาพทางสังคมของตัวละครอ้วนโดยส่วนใหญ่แล้วจะเห็นว่ายู่ในระดับที่ต่ำกว่าตัวละครหลักและตัวละครส่วนใหญ่ในเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นคนใช้ภายในบ้านและภารโรงตามสถานศึกษา นอกจากนี้พื้นเพของตัวละครยังเป็นคนต่างจังหวัดที่เข้ามาอาศัย หางานทำในกรุงเทพฯ มีการศึกษาน้อยหน้าที่การงานจึงต้องลงมาด้วย ชี้อาศัยเห็นถึงภาพลักษณ์ของคนในสังคมที่มองว่าตัวละครอ้วนนั้นถูกลดทอนคุณค่าในตนเองลงมา

หากในส่วนของความสำคัญของบทบาทตัวละครอ้วนนั้นยังส่งผลต่อเนื้อเรื่อง จึงสามารถสรุปได้ว่าละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญของทุกบทบาทและทุกตัวละครเพื่อส่งผลไปถึงการดำเนินให้เรื่องราวได้ไปต่อข้างหน้า ทั้งในส่วนของปมความขัดแย้งและอุปสรรคต่างๆ

ถึงแม้ว่าบทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนจะมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินเรื่องแต่ยังได้รับการให้เครดิตนักแสดงเป็นตัวละครที่มีความสำคัญน้อยกว่าตัวละครส่วนใหญ่ ยกตัวอย่างเรื่องสาวใช้ไฮเทค (2553) ถึงกับไม่ได้มีการให้เครดิตนักแสดงรูปร่างอ้วนที่รับบทบาทตัวละครแม้ว่าจะมีส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่องก็ตาม ทั้งนี้ตัวละครรูปร่างอ้วนยังมีอิทธิพลต่อผู้ชมทั้งในทางที่ช่วยทำให้เรื่องราวมีสีสันให้กับการดำเนินเรื่อง หรือคอยผ่อนคลายอารมณ์ที่ตึงเครียดไปกับเนื้อเรื่องที่กำลังเข้มข้น ผู้ชมจึงติดภาพตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในฐานะบทบาทรองที่ช่วยสร้างสีสันให้กับบทละครโทรทัศน์ในเรื่องต่างๆ

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนจากสื่อละครโทรทัศน์ไทยทั้ง 3 เรื่อง สามารถประมวลได้ ดังต่อไปนี้

1) บทบาทของตัวละคร

บทบาทของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์ไทยที่พบเห็นได้มากที่สุดคือเป็นตัวละครที่มีจิตใจดี ซื่อสัตย์ แต่จะไม่ค่อยมีความรู้มากนัก เพราะไม่ได้รับการศึกษา พุดมากพูดเรื่อยเปื่อย เป็นตัวตลกทำให้ตัวละครอื่นในเรื่องไม่ให้ความสำคัญมากนัก ได้แก่ตัวละครรูปร่างอ้วนจากละครเรื่องสาวใช้ไฮเทค (2553) และน้ำเซาะทราย (2560) อีกบทบาทหนึ่งสิ่งที่คล้ายคลึงกับบทบาทที่กล่าวมาข้างต้นคือจะไม่ได้รับการศึกษา ไม่ค่อยมีความรู้ แต่จะมีอุปนิสัยตรงกันข้ามคือ ปากจัด ขี้อวดขี้นินทา ไม่ยอมคนช่างประจบสอพลอ เป็นบทบาทที่มีความร้ายกาจแต่จะไม่มีการแสดงคนไหนในเรื่องเกรงกลัว เพราะเป็นความร้ายกาจแบบโง่เขลาเบาปัญญา ไม่มีทางชนะตัวละครอื่นได้เลยนั้นคือจากละครเรื่องคมพยาบาท (2557)

ตามทฤษฎีของ กฤษดา ศิรามพุช (2548) ได้กล่าวถึงผลกระทบของความอ้วนทางด้านสังคมว่า บุคคลที่มีรูปร่างอ้วนมักถูกล้อเลียนกลั่นแกล้งให้เกิดความอายและขาดความมั่นใจ นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่พบว่า ผู้หญิงที่มีรูปร่างอ้วนมีอัตราการแต่งงานที่ต่ำกว่าผู้หญิงที่มีรูปร่างผอม ซึ่งในผู้ชายจะไม่พบปัญหานี้ได้มากเท่าผู้หญิง จึงสังเกตได้ว่าสังคมมองผู้หญิงที่มีรูปร่างอ้วนด้อยกว่าผู้หญิงที่มีรูปร่างปกติ เป็นสาเหตุที่ส่งผลมาถึงการรับบทบาทในละครโทรทัศน์ของนักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนที่ต้องได้บทบาทรองลงมา ไม่ใช่ตัวละครหลักที่มีความสำคัญหรือส่งผลต่อผู้ชมได้มากเท่านักแสดงที่มีลักษณะภายนอกตามอุดมคติของผู้ชม

2) สถานภาพทางสังคม

ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์นั้นมียุทธศาสตร์ทางสังคมแบบเดียวกัน กล่าวคือในละครทั้ง 3 เรื่องทุกคนล้วนเป็นคนยากจน ไม่ได้รับการศึกษาและมีพื้นเพมาจากต่างจังหวัดจึงเข้ามาประกอบอาชีพใช้แรงงาน เช่น คนรับใช้ในบ้านคนมีฐานะ เป็นภารโรงตามสถานศึกษา ถ้ามีสามีจะเป็นคนยากจนไม่ได้รับการศึกษาเช่นกัน มีอาชีพเป็นคนขับรถหรือคนสวนจากละครเรื่องคมพยาบาท (2557) ถ้ามีสามีก็จะเป็นคนรับใช้หรือคนรับจ้างจากละครเรื่องน้ำเซาะทราย (2560) และด้วยความที่ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนอาจจะส่งผลให้ไม่มีใครมาสนใจอยู่เป็นโสดจากละครเรื่องสาวใช้ไฮเทค (2553)

สอดคล้องกับกันต์ฤทัย แสงสีจิวาภทร (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การต่อรองอัตลักษณ์ของผู้หญิงอ้วนในพื้นที่สาธารณะกรณีศึกษา การประกวดราชินีช้าง ได้อธิบายว่า ถ้าผู้หญิงคนไหนมีรูปร่างอ้วนการให้คุณค่าและความสามารถต่าง ๆ ที่เธอมีจะถูกลดทอนคุณค่าไปในทันที ในเมื่อสังคมไม่ให้คุณค่ากับผู้หญิงอ้วนหรือมักให้ความหมายของผู้หญิงอ้วนผูกติดไว้กับความหมายในด้านลบต่าง ๆ เช่น ความอ้วน อึดอาดเคลื่อนไหวช้า เป็นต้น เนื่องจากสังคมไม่ได้ให้คุณค่ากับผู้หญิงอ้วนทำให้ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนในละครโทรทัศน์ไทยล้วนมีบทบาทเดียวกันในทุก ๆ เรื่อง ไม่มีความแตกต่างหรือซับซ้อนคาดเดาง่าย สถานภาพทางสังคมยากจนเหมือนกัน เป็นรูปแบบและได้รับการผลิตซ้ำเหมือนกันทุกเรื่อง

3) ความสัมพันธ์กับตัวละครหลัก

ความสัมพันธ์กับตัวละครหลักของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนนั้นมีความใกล้ชิดกับตัวละครหลักต่างกันตรงที่ ละครโทรทัศน์เรื่องสาวใช้ไฮเทค (2553) และละครโทรทัศน์เรื่องน้ำเซาะทราย (2560) บทบาทที่มีความสัมพันธ์ด้านบวกกับตัวละครหลัก คอยส่งเสริม ผลักดัน ปกป้องเป็นที่ปรึกษา เผยให้ตัวละครหลักล่วงรู้ความลับที่ถูกปกปิด ผลักดันทำให้ตัวละครหลักดำเนินเรื่องต่อไปได้แต่ในละครโทรทัศน์เรื่องคมพยาบาทกลับมีความสัมพันธ์ในด้านลบกับตัวละครหลัก ไม่ส่งเสริมแต่คอยถากถางพุดจาให้ร้ายกับตัวละครหลักส่งผลให้ตัวละครหลักเผยด้านลบออกมาและทำให้ตัวละครหลักทำหน้าที่ดำเนินเรื่องต่อไปได้เช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยพบว่าตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนเมื่อปรากฏตัวอยู่ใกล้กับตัวละครหลัก จะทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนไม่ว่าจะด้วยรูปร่างที่แตกต่างกันจะช่วยขับความโดดเด่นให้กับตัวละครหลักที่มีหน้าตาสะสวย หล่อเหลาและรูปร่างที่ดี สมส่วน

ผลการวิเคราะห์บทบาทตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการของรูปลักษณะในช่วงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจุฬาลักษณ์ อภิรักษ์ธน์ (2549) ได้กล่าวเอาไว้ว่าในช่วงวัยผู้ใหญ่ที่ได้กล่าวว่ารูปลักษณ์นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้หญิง สังคมมักจะประเมินคุณค่าของผู้หญิงในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ความงามของรูปลักษณะได้ปรากฏในช่วงวัยนี้เสียส่วนใหญ่ ทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของคนอ้วนที่ปรากฏอยู่บนละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ภายในประเทศไทยซึ่งให้ความสำคัญกับรูปลักษณะภายนอกมากกว่าสุขภาพตัวละครที่มีบทบาทหลักจึงเต็มไปด้วยนักแสดงที่มีรูปร่างตามอุดมคติของคนในสังคมอันได้แก่ สวยขาว ผอมรูปร่างดี

4) ความสำคัญของการปรากฏตัวของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วน

การปรากฏตัวของตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนมักส่งผลอย่างมากกับตัวละครหลัก เพราะคอยส่งเสริมและผลักดันตัวละครหลักอยู่เสมอ ทำให้ตัวละครหลักได้ล่วงรู้ความลับที่ตนไม่รู้ คอยเปิดเผยความจริงต่าง ๆ ให้ตัวละครหลักทำหน้าที่ดำเนินเรื่องต่อไป หรือคอยสร้างความขัดแย้งให้กับตัวละครหลัก ทั้งนี้ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนถูกสร้างมาเพื่อทำให้เนื้อเรื่องของละครที่เข้มข้น (Drama) เบาบางลง เพื่อไม่ให้ผู้ชมรู้สึกตึงเครียดกับเนื้อหาละครมากเกินไป และสร้างสีสันให้เนื้อเรื่องมีความสนุกสนานแทรกเข้าไปด้วย

ผลจากการวิเคราะห์นักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนทั้ง 3 เรื่องสอดคล้องกับกรณีการ์ ซีนซุผล (2549) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดความภาคภูมิใจในตนเองเอาไว้ว่า ในอิทธิพลของการยอมรับค่านิยมความผอมในอุดมคติและขนาดรูปร่างของนางแบบในงานโฆษณาต่อการเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในรูปร่าง, ความภาคภูมิใจในรูปร่างตนเอง และการมีพฤติกรรมมาริกินที่ผิดปกติล้วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - esteem) กล่าวคือความภาคภูมิใจในตนเองเป็นหนึ่งในความต้องการขั้นพื้นฐานลำดับที่ 4 คือทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ ลำดับของความต้องการต่างๆ ของมนุษย์ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามความสำคัญและสามารถยืดหยุ่นได้เสมอ เมื่อความต้องการเบื้องต้นได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์จะให้ความสนใจกับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นเป็นไปตามลำดับ เนื่องจากมนุษย์นั้นต้องการเติบโตและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และไม่ว่าจะเกิดมาจะมีรูปร่างอ้วนก็อยากได้รับความรัก อยากมีที่ยืนในสังคม อยากมีตัวตนที่มีความสำคัญไม่เลือนหายไป

5) บทบาทการแสดงของตัวละครรูปร่างอ้วนที่มีต่อผู้ชม

ผลการวิเคราะห์นักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนมักถูกจดจำในชื่อตัวละครที่นักแสดงอ้วนได้รับบทบาทมากกว่าชื่อเสียงเรียงนามแต่ละบุคคล เนื่องจากไม่ได้เป็นนักแสดงหลักและไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาตามอุดมคติของผู้ชม ถึงแม้จะมีชื่อในและรูปในการให้เครดิตจากละครโทรทัศน์ แต่ด้วยตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนมักได้รับบทบาทที่สร้างสีสันให้กับเนื้อหาของละครโทรทัศน์ ทำให้ผู้ชมพอคึกหน้าคูกันนักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนอยู่บ้าง ส่งผลให้นักแสดงที่มีรูปร่างอ้วนมักได้รับบทบาทแบบเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่าวนเวียนไปมา และยังคงได้เห็นผลงานของนักแสดงอ้วนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจัยทางสังคม มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ ตามแนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค ที่ได้กล่าวถึงสิ่งเร้าภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค อันได้แก่ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม พฤติกรรมส่วนใหญ่ที่ได้รับการยอมรับจากผู้คนในสังคม กล่าวคือถ้าสังคมนิยมชมชอบการที่คนเรามีรูปร่างดี ดูแลตนเอง ออกกำลังกายเป็นประจำ ก็จะส่งผลให้บุคคลที่ปฏิบัติตนดังกล่าวกลายเป็นที่ชื่นชอบ ในทางกลับกันนั้นคนที่มีรูปร่างอ้วน ปล่อยปละละเลยไม่ยอมดูแลตนเอง ก็จะไม่ได้รับความสนใจเท่ากลุ่มบุคคลรูปร่างดีตรงตามภาพในอุดมคติของคนในสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป

1. ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องนักแสดงรูปร่างอ้วนในครั้งต่อไปอาจมีกระบวนการศึกษาในรูปแบบของการสัมภาษณ์นักแสดงที่มีรูปร่างอ้วน เพื่อทำการวิเคราะห์ห้อย่างเจาะลึกที่อาจได้รับมุมมองที่แตกต่างไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความรู้สึกของการรับบทบาทในละคร

2. ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนักแสดงรูปร่างอ้วนอาจทำการสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมที่ได้รับชมบทละครโทรทัศน์ที่มีนักแสดงรูปร่างอ้วนปรากฏอยู่ในเรื่อง ด้วยประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นการสร้างอิทธิพลต่อผู้ชมและค่านิยมต่างๆ ที่ปรากฏในละครโทรทัศน์

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ ชื่นชูผล, (2549). *อิทธิพลของการยอมรับค่านิยมความผอมในอุดมคติ และขนาดรูปร่างของนางแบบในงานโฆษณาต่อการเกิดความไม่พึงพอใจในรูปร่าง. ความภาคภูมิใจใน รูปร่างตนเอง และการมีพฤติกรรมการกินที่ผิดปกติ.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) ต. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษฎดา ศิรามพุช, (2549). *ทำอย่างไรให้ห่างไกลจากโรคอ้วน (พิมพ์ครั้งที่ 2).* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ใกล้หมอ.
จุฬาลักษณ์ อภัยรัตน์, (2549). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศของผู้หญิงอ้วนที่สมรสแล้ว.* วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐณิชา พิพิธวณิชการ, (2562). *พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ที่ได้รับค่านิยม . กรณีสืบศึกษา “บุพเพสันนิวาส”.* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สรณัฐ ไตรลิ่งคะ, (2560). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่ 3),* กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.